

Hedmark fylkeskommune

postmottak@hedmark.org

Dato: 06.09. 2016

Arkiv:A-2016

Jrn: 9435

Høring skole- og tilbudsstruktur videregående skoler

Vi viser til invitasjon fra Hedmark fylkeskommune til å komme med høringsuttalelse til utredningen fra Norconsult angående skole- og tilbudsstruktur.

Arbeidsutvalget i Regionrådet for Fjellregionen har på grunn av utsatt møte 7. september behandlet vedlagte sak via mail. Det vil bli protokollført at fylkesrådet i Hedmark avsto fra å stemme, siden det skal arbeide videre med saken og fremme forslag til vedtak i fylkestinget.

De øvrige stemmeberettigede (ordførerne) har dermed gjort følgende vedtak:

Arbeidsutvalget i Regionrådet for Fjellregionen krever at det legges til grunn for det videre arbeidet med skole- og tilbudsstrukturen i Hedmark at Nord-Østerdal videregående skole og Storsteigen videregående skole består.

Det bes om at Hedmark fylkeskommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune samarbeider tett om å gi ungdommen i Fjellregionen et bredest mulig tilbud med samordning av tilbudene ved NØVGS og Røros VGS.

Det vises for øvrig til vurderingene i saksutredningen.

Høringsuttalelsen sendes Hedmark fylkeskommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune.

Med vennlig hilsen

Rune Jørgensen
Regionrådgiver

Kopi: Sør- Trøndelag fylkeskommune

SAKSUTREDNING AU-MØTE 07.09.16

Sak 52/2016: Videregående skoler - høringsuttalelse

Saksbehandler: Rune Jørgensen

Hedmark fylkeskommune har fått utarbeidet en rapport om skole- og tilbudsstrukturen ved de videregående skolene av Norconsult.

Rapporten ble laget med utgangspunkt i at det nye inntektssystemet reduserer inntektene til Hedmark fylkeskommune og at befolkningsframskrivingene til SSB forteller om redusert antall elever i de videregående skolene i årene som kommer.

Fylkeskommunen har beregnet reduksjonen i inntekter på om lag 140 millioner kroner i 2019 sammenlignet med 2014.

Befolkningsframskrivninger fra SSB viser en total nedgang i gruppen 16-18 åringer i Hedmark på 580 fra 2015 til 2023 (fra 7440 til 6857). Nedgangen for de seks kommunene i Nord-Østerdal er beregnet til 145, mens tallene for Holtålen og Røros ikke er tatt med. Sør-Østerdal er den eneste regionen der SSB ikke beregner en nedgang.

I tillegg til dette er det økning av elever i private videregående skoler i fylket, som en følge av etableringen av Wang Toppidrett på Hamar.

I Norconsults rapport er følgende alternativer vurdert:

Alternativ 0: videreføring av dagens struktur og tilbud, uavhengig av lavere elevtall.

Alternativ 0a: beholde eksisterende skolestruktur, men endre på tilbudsstruktur. De minste fagmiljøene flyttes til annen skole.

Alternativ 1: 1-3 skoler i hver region for å oppnå større skoler. Avvikling av Storsteigen, Midt-Østerdal, Storhamar, Skarnes og Øvrebyen. Administrativ sammenslåing av Stange og Jønsberg.

Alternativ 2: Robuste fagmiljøer. Flytting av alle yrkesfaglige utdanningsprogram med totalt 15 eller færre elever, og studieforberevende utdanningsprogram med 30 eller færre elever. Avvikling av Midt-Østerdal, Storhamar og Skarnes.

Alternativ 3: Samle tilbudene på Hamar i en felles, kombinert skole. Avvikling av Storhamar. Flytting av Nordstumboen til Jønsberg.

Alternativ 4: Avvikle Skarnes og flytte tilbudene til Øvrebyen og Sentrum. Avvikle Midt-Østerdal og flytte tilbudene til Nord-Østerdal, og flytte Nordstumboen til Jønsberg. Flytte Solør avd. Sønsterud til Jønsberg.

Alternativ 5: Avvikle Storhamar. Flytte Solør avd. Flisa til Våler, og flytte Nordstumboen og Sønsterud til Jønsberg.

Alternativ 6: Avvikle Skarnes og Storhamar. Flytte Nordstumboen og Sønsterud til Jønsberg. Flytting av mange utdanningsprogram for å skape robuste fagmiljøer.

Etter en nærmere vektning av drøftingsparametrene, anbefaler Norconsult alternativ 5 som den som totalt sett på en best måte ivaretar alle de aktuelle hensyn.

Dette betyr at Norconsult har landet på et forslag som ikke vil medføre nedleggelse av Nord-Østerdal videregående skole eller Storsteigen videregående skole, men anbefaler at det vurderes nedleggelse av internatet ved Storsteigen.

Rapporten kan lastes ned her:

<https://www.hedmark.org/Nyheter/Si-din-mening-om-skole-og-tilbudsstruktur-i-Hedmark>

I Hedmark fylkeskommunes krav til oppdraget heter det blant annet følgende:

«Foreta en grundig gjennomgang og kartlegging av dagens situasjon, og synliggjøre problemstillinger og utfordringer som Hedmark fylkeskommune står overfor når det gjelder skolestruktur og tilbudsstruktur.» Samtidig ble det slått fast at kvalitet og solide fagmiljøer skal ivaretas.

Med dette utgangspunktet er regionrådgiver overrasket over rapportens manglende fokus på skolens betydning i et større samfunnsperspektiv og fylkeskommunens rolle som regional utviklingsaktør.

I beskrivelsen av alternativ 1, som blant annet medfører nedleggelse av Storsteigen videregående skole i Alvdal, heter det eksempelvis kun følgende:

«Ulempene er at det sannsynligvis vil bli flere elever som dagpendler og/eller ukependler. Lokale arbeidsplasser vil forsvinne i noen av de små kommunene» (side 71)

Det sies ingenting om hvilken betydning en nedleggelse av Storsteigen vil ha for rekrutteringen til det meget betydningsfulle landbruket i Fjellregionen, heller ikke om tilbudet om agronomkurs for voksne skulle forsvinne som konsekvens av en nedleggelse. Fagskoletilbudet i grovførbasert husdyrproduksjon i fjellandbruket er ikke nevnt.

Da fylkesråd Aasa Gjestvang og fylkesdirektør Tore Gregersen orienterte om rapporten under møte i arbeidsutvalget i Regionrådet for Fjellregionen 17. august, der fylkesdirektør for opplæring, Inger Johanne Christensen, også orienterte om status og planer i Sør-Trøndelag, opplyste Gjestvang at fylkeskommunen skal utarbeide sin egen konsekvensutredning.

De samfunnsmessige konsekvenser det her er pekt på og en lang rekke andre vurderinger, må få en sentral plass dersom det i det hele tatt er aktuelt å ha med dette alternativet i det videre arbeidet. **Regionrådgiver vil anbefale at dette forslaget legges bort som urealistisk, noe Norconsult selv egentlig også sier i sin rapport.**

I forhold til forslaget om å vurdere nedleggelse av internatet ved skolen, er det ikke annen begrunnelse i rapporten enn at dette ikke er lovpålagt. Fylkeskommunen har opplyst at disse tilbudene er om lag selvfinansierende. Regionrådgiver har ikke kunnskap om hvorvidt det er mulig å dekke behovet for hybler til elever på det private markedet på Alvdal, men dette må i tilfelle vurderes nøye før man eventuelt starter en slik prosess.

Det er ikke tvil om at Hedmark fylkeskommune må ta grep for å spare penger på grunn av kuttene fra staten og beregningene om færre elever. I en slik situasjon kan det være vanskelig å ha fokus på utviklingsmuligheter.

Regionrådgiver vil likevel peke på at det er store muligheter til å styrke Storsteigen videregående skole både som en sentral utdanningsinstitusjon innen naturbruk og som en viktig regional utviklingsaktør. Ikke minst i en situasjon da det både nasjonalt, regionalt og lokalt er fokus på det grønne skiftet og satsting på bioøkonomi.

Norconsult peker selv på at «Hesteavdelingen kunne med fordel hatt en enkel ride-/kjørehall, som vil kunne gi gode øvingsforhold for ridning og hestekjøring gjennom hele året» (side 97 i vedlegget). Det sterke hundemiljøet i Fjellregionen, som blant annet står bak Femundløpet, har lenge hatt et ønske om at det skal opprettes en hundelinje ved skolen. Dette er også en utviklingsmulighet som bør vurderes.

To av alternativene i rapporten innebærer nedleggelse av Midt-Østerdal videregående skole og Nordstumboen på Koppang. Isolert sett vil dette styrke Nord-Østerdal videregående skole på Tynset. Også i forhold til disse alternativene har de samfunnsmessige konsekvensene fått svært liten oppmerksomhet, og det er vanskelig å se at disse alternativene er realistiske.

Det er regionrådgivers vurdering at det må legges til grunn for det videre arbeidet at både Nord-Østerdal videregående skole og Storsteigen videregående skole skal bestå, trolig også Midt-Østerdal videregående skole. Og det er vanskelig å se at det er mulig å trekke konklusjoner om den øvrige skolestrukturen i Hedmark før de samfunnsmessige vurderingene er gjort i tråd med fylkesrådets signaler om innholdet i en konsekvensutredning.

Videre bør det legges til grunn en helhetlig regionvis vurdering av tilbudsstrukturen. For Fjellregionens del betyr det at tilbudene ved Røros videregående skole også vurderes gjennom et nært samarbeid med Sør-Trøndelag fylkeskommune. Dette må også ses i sammenheng med endringene i regelverket om friere skolevalg, der fylkeskommunene som har ledig kapasitet har plikt til å gi tilbud til søkere fra andre fylker.

Målet må være at ungdommen skal få et bredest mulig valgtilbud og unødvendige overlappende tilbud ved Nord-Østerdal videregående skole og Røros videregående skole unngås. I dette arbeidet vil det også være nødvendig å skjele til tilbudene på Koppang og Støren.

Sør-Trøndelag fylkeskommune presenterte følgende oversikt om tilbudene ved NØVGS og Røros VGS på møtet 17. august:

VG1

Totalt 10 tilbud, 8 ved NØVGS og 6 ved Røros

Kun ved NØVGS: Elektrofag, idrettsfag, musikk/dans/drama

Kun ved Røros: Design og håndverk

VG2

Totalt 16 tilbud, 13 NØVGS og 8 Røros

Kun ved NØVGS: Elenergi, data og elektronikk, automatisering, idrettsfag, musikk, kokk- og servitørfag, kjøretøy, arbeidsmaskiner

Kun ved Røros: Industriteknologi, transport og logistikk, frisør

VG3

Total 7 tilbud. NØVGS 7 og Røros 4

Kun ved NØVGS: Dataelektronikerfaget, idrettsfag og musikk

Læreplass-situasjonen er ikke viet stor oppmerksomhet i rapporten i Norconsult ut over noen generelle betraktninger, men står på lista over de forhold Hedmark fylkeskommune vil vurdere i konsekvensutredningen.

Regionrådgiver har merket seg at fylkesdirektøren i Sør-Trøndelag stiller spørsmål om hvorvidt tilbudene i større grad skal dimensjoneres ut fra tilgjengelige læreplasser. Dette er i hvert fall en klar beskjed om at skolene, næringslivet, kommunene og andre vier utfordringen med å skaffe nok læreplasser større oppmerksomhet i tiden som kommer. **Her kan fylkeskommunene ta nødvendige initiativ, slik at man unngår at viktige tilbud forsvinner på grunn av mangel på nødvendige og framtidsrettede læreplasser.**

Administrasjonen i regionrådet bistår gjerne i dette arbeidet!

Forslag til vedtak:

Arbeidsutvalget i Regionrådet for Fjellregionen krever at det legges til grunn for det videre arbeidet med skole- og tilbudsstrukturen i Hedmark at Nord-Østerdal videregående skole og Storsteigen videregående skole består.

Det bes om at Hedmark fylkeskommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune samarbeider tett om å gi ungdommen i Fjellregionen et bredest mulig tilbud med samordning av tilbudene ved NØVGS og Røros VGS.

Det vises for øvrig til vurderingene i saksutredningen.

Høringsuttalelsen sendes Hedmark fylkeskommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune.